

SERWIS INFORMACYJNY

S"

Miejska Biblioteka Publiczna

w Białej Podlaskiej

Dział KARTOGRAFIKI BIBLIOGRAFII

I EDZY REEDY

Warszawska 2a

21-500 Białystok

(083) 243-61-11

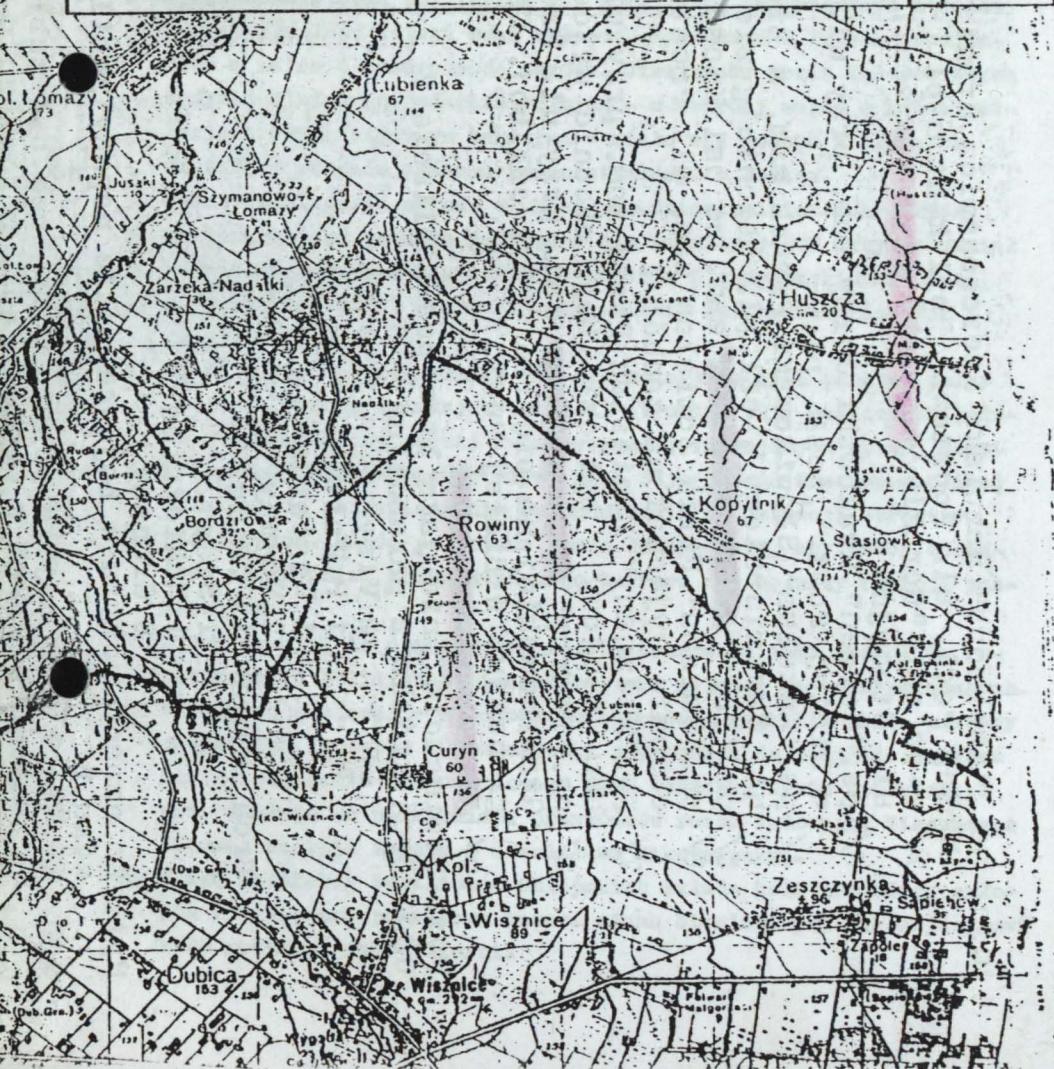

BIULETYN

ORGAN ZARZĄDU GŁÓWNEGO
NIEPODLEGŁOŚCIOWEGO ZWIĄZKU
ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ

Biala Podlaska

10/1999r. 20

Odp. ds. "Szermierza" nazwiskiem Szerszoniowicz Stanisław zam. N.

Białyj rogl. ul. Počztowa, był kptentem pl.

2/ z-ec ps. "Gorzkik" Domaniški Zam. Blaža Podl.

ul. Stacyjne
3/ ps. "Korzen" Krūkowski Jerzy zam. przy ul. Stacyjnej 11
ul. Białyj Podl. czi. pl.

4/ ps. "Kukukka" Skowikowski Franek zam. w Białyj Podl.
ul. Czerwinskiego, czi. pl. obecnie gdzie jest nie wiem.
5/ ps. "Tur" Józda Zdzisław zam. we wsi Krasówka, czi. pl.
6/ ps. "Szefka" Fabiak Zdzisław zam. ul. Prosta, czi. pojówki
obecnie wyjechał na zachód.

7/ ps. "Nieznaný" Lymiesiuk Piotr zam. przy ul. Stacyjnoj
gom Kolcowy, był czi. boj. obecnie wyjechał na zachód.
8/ ps. "Twardcy" Kučava Jerzy zam. przy ul. Prostej rōg
Grăbovskiej na piętrze, był czi. boj. Chodzi do
Gimnazjum w Białyj Podl.

9/ ja Szymanski Artur
Pyt. Potieczcie mnie jakie broń posiadaliście?

Odp. Broń Krótka 2 parabolium

1	P.Walter	9
1	Węgorka	9
2	Nagan	9
1	P.P.Sz.	9
1	Sten	9
1	Rakieta	9
3	Granaty	9

2	Nagan	9
1	P.P.Sz.	9
1	Sten	9
1	Rakieta	9
3	Granaty	9

Pyt. Za czasów wojny bojowej jakie napaady robiiliście z broniam
o doby

1. woj
2. z
3. woj

zach t
zach c
zach c
zach c

U C H W A Ł A

I Krajowego Zjazdu Przedstawicieli Ogólnopolskiego Związku Żołnierzy Batalionów Chłopskich, podjęta w dniu 12 grudnia 1992 r. w Warszawie

1. Ogólnopolski Związek jest reprezentantem żołnierzy Batalionów Chłopskich, którzy pod komendą gen. Franciszka Kamińskiego, Komendanta Głównego BCh walczyli w latach II wojny światowej o suwerenność narodu i niepodległość państwową Polski, opartej na chrześcijańskich zasadach demokracji. Zjazd wyraża wszystkich żołnierzy BCh do wstępowania w szeregi Związku.
2. Zjazd oddaje hołd żołnierzom BCh poległym i pomordowanym w walce o niepodległość Polski oraz chłopom zamęczonym w latach powojennych w walce o suwerenność narodu. Utrzymanie przez chłopów swych indywidualnych gospodarstw rolnych - w twardej walce z kolektywizacją i komunistycznym terrorem - stało się jednym z głównych czynników rozpadu systemu komunistycznego w Polsce.
3. Pomni doświadczeń narodu w ubiegłych dziesięcioleciach - Zjazd przyjmuje jako zadanie nadzwonne dla żołnierzy BCh aktywny udział w dalszym reformowaniu struktur państwa i gospodarki narodowej, w tym bowiem widzi gwarancję zapewnienia Polsce suwerenności i bezpieczeństwa.
4. Zjazd dostrzega zagrożenie dla niepodległego bytu państwa polskiego ze strony działających nadal struktur PRL, nasyconych ludźmi z nomenklatury partii komunistycznej, hamujących rozwój demokratycznej państwości; wzywa więc Sejm i Rząd Rzeczypospolitej Polskiej do przyspieszenia demokomunizacji i lustracji struktur państwowych. Naród polski ma prawo domagać się, aby osoby obciążone stosowaniem komunistycznego terroru nie pełniły funkcji publicznych.
5. Zjazd uznaje, iż dzisiaj w Polsce potrzebna jest jednolita reprezentacja polityczna mieszkańców wsi i ludzi ze wsią związanych. Wyrażając ubolewanie z powodu politycznego rozbicia wsi - wzywamy wszystkich ludowców i ich ośrodki przywódcze do podjęcia działań dla zjednoczenia ruchu ludowego oraz odbudowy życia społecznego wsi, zgodnie ze wskazaniami przywódców ruchu ludowego: Wincentego Witosa, Macieja Rataja i Stanisława Mikołajczyka.
6. Zjazd żołnierzy Batalionów Chłopskich składa hołd przywódcy chłopów i wybitnemu polskiemu mężowi stanu Stanisławowi Mikołajczykowi w 26 rocznicę jego śmierci.

Stanisław Mikołajczyk przewodnik chłopom i narodowi w najtrudniejszych okresach II wojny światowej oraz w walce przeciw marszaniu Polakom zbrodniczego ustroju i obcej nam władzy państwowej. Zeknierz Batalionów Chłopskich oddają hołd wielkiemu Polakowi, który tym samym honor Narodu Polskiego.

7. I Krajowy Zjazd Przedstawicieli Ogólnopolskiego Związku Żołnierzy Batalionów Chłopskich zobowiązuje Zarząd Główny Związku do podjęcia starań o wydanie drukiem opracowanej już "Księgi poległych żołnierzy BCh."

Komisja Uchwał i Wniosków I Krajowego Zjazdu Przedstawicieli Ogólnopolskiego Związku żołnierzy Batalionów Chłopskich:

Przewodniczący Komisji - Stanisław Praga

Członkowie Komisji: Edward Czubek, Maria Biernacka, Stanisław Laskowski

Za zgodność z protokołem obrad Komisji:

Przewodniczący Zjazdu - Mieczysław Młudzik.

PO BOJU O POLSKĘ LUDOWĄ

/Wnym Batalionów Chłopskich. Skłowa: "Sym" - Zofia Selimowicz/

W boju o Polskę Ludową
stanęły kompanie BCh,
głos ziemi pobudkę bojową
gorącą i krwawą nam gra... .

Masz pierwszy batalion na przedzie,
kompania morowców BCh,
głos ziemi do boju nas wiedzie,
bojową pobudkę nam gra.

Nie chcemy cudzego zagospa,
na swoim uładzić się trza,
podwigniem na swoich ramionach
spółdzielczą ojczyznę - BCh.

Nie idziem obalać ołtarzy,
nam żaru wiecznego by trza,
my stara gromada wiciarzy,
skowronek pobudkę nam gra.

Na żywym ołtarzu ofiary
swe życie oddaje BCh,
zielone nam szumią sztandary,
głos ziemi pobudkę nam gra.

Idziemy jak pęd przeznaczenia,
głos ziemi pobudkę nam gra,
idziemy na rozkaz sumienia,
żelazne kompanie BCh.

358.	Kowaleczuk Józef	1915	1014/XVII	Radzyń Podl.
359.	Koprjeniuk Stanisław	1926	2595	" "
360.	Szczępaniuk Zofia	1920	3043	" "
361.	Woch Marianna	1920	3815	" "
362.	Bocian Eugeniusz	1926	3817	" "
363.	Lipiński Ozesław	1923	1819	" "
364.	Głowniak Leokadia	1910	4975	" "
365.	Kościaniuk Stefania	1922	4938	" "
366.	Sadownik Stefan	1926	7099	" "
367.	Polubień Marian	1921	897/II	Bordziłówka.
368.	Dzidowicz Czesław	1921	1921	" "
369.	Ossowski Feliks	1919	1342	" "
370.	Szostakiewicz Stanisław	1926	6107	" "
371.	Raczuk Stefan	1927	8275	Patków-Losiee
372.	Ossowski Stanisław	1923	8790	Bordziłoka.
373.	Michałczuk Kazimierz	1918	1997	Rzeceyes.
374.	Siedlanowski Antoni	1910	4415	" "
375.	Leszczuk Stanisław	1910	6612	Międzyrzec Podl.
376.	Czerwiński Bronisław	1919	7313	Kakolewnica W.
377.	Ochal Wacław	1916	7718	Zakowola Stara.
378.	Lataś Zygmunt	1930	7871	Międzyrzec Podl.
379.	Wróblewski Mieczysław	1923	8250	Styrzyniec.
380.	Lucek Stanisław	1922	710/XVII	Bełżecze.
381.	Ossowska Stanisława	1926	706/XVII	Wohyn.
382.	Rudzki Józef	1921	703/II	Piszczac
383.	Kalinowski Władysław	1921	2408	Milanów.
384.	Mikołajeczek Marta	1923	2648	Zabrze.
385.	Daniluk Jan	1923	2979	Wysokie.
386.	Kalinowska Kazimiera	1926	3863	Milanów.
387.	Smoleńska Zofia	1923	4479	"
388.	Osmolski Franciszek	1926	4967	Wohyn.
389.	Syczyńska Janina	1920	5318	Milanów Kol.
390.	Nasiłkowski Stanisław	1917	8841	Milanów.
391.	Zarkiewicz Niemirnikiewicz Bronisław	1929	8883	Boniły-Sosnówka
392.	Suska Katarzyna	1921	8893	wiśniewskich Dawidy
393.	Lasiuk Franciszek	1926	3143	Sawki wieś,
394.	Pawluczuk Antonina	1905	3446	Zaświątynie.
395.	Skwierzyńska Maria	1925	3567	Tuczna.
396.	Gąsieniak Józef	1922	1492	Terespol.
397.	Jachiniński Tadeusz	1916	1740	Piszczac.
398.	Lipka Pietr	1924	4171	Tuczna.
399.	Niedzwiecka Anna	1928	4550	Bekinka Pahska.
400.	Piwonii Stanisław	1927	4774	Wiśniuki-Tuczna.
401.	Lipka Władysław	1923	5882	Tuczna.
402.	Piwonii Zygmunt	1922	6399	"
403.	Rozwadowska Natalia	1923	7571	"
404.	Jastrzębska Anna	1924	7589	"
405.	Twarowska Janina	1920	8578	"
406.	Zubelewicz Jan	1927	8790	"
407.	Piestka Władysław	1920	4031	"
408.	Twarowski Józef	1928	4170	"
409.	Papiński Franciszek	1922	4172	"
410.	Kowieski Edward	1926	4190	"
411.	Lipka Antoni	1924	4985	"
412.	Lipka Antoni	1926	6663	"
413.	Pieńkowska Helena	1921	5955	"
414.	Twarowski Ludwik	1917	2871	"
415.	Żyłowska Helena	1913	3368	Leśna Podlaska.
416.	Kubicka Marianna	1913	2308	"
417.	Kucharski Stanisław	1922	5307	Neple
418.	Twarowski Jan	1928	5599	Tuczna.

419.	Stależuk Wanda	1924	5542	Przepol
420.	Siwiak Marianna	1913	5524	Zabrze.
421.	Spruch Czesław	1923	5339	Połubieze.
422.	Jakubuś Franciszek	1901	5782	- " -
423.	Daniłko Józef	1921	8826	- " - Wiejs.
424.	Kamiński Bolesław	1930	5447	Bokinka Pańsk
425.	Geress Antoni	1923	5726	Kielbaski Wie.
426.	Toczyński Kazimierz	1925	5730	Walim
427.	Bubela Józef	1923	5849	Czeberaki.
428.	Zelent-Lipiński	1907	5859	Hanna.
429.	Żukowski Stanisław	1919	5888	Żuki.
430.	Górny Józef	1916	5896	Czeputka.
431.	Garsl Piotr	1909	5911	Kuzawka.
432.	Tomaszuk Kazimierz	1911	6403	Zabuze.
433.	Mazurek Jan	1914	6570	Zalaszczęze.
434.	Szechniuk Feliks	1925	6603	- " -
435.	Kraszewski Józef	1912	6764	- " -
436.	Przybylsz Irena	1908	6771	Romanów.
437.	Teleczyński Grzegorz	1918	6820	Lomazy.
438.	Zaleszczyk Henryk	1921	6985	Dolholińska.
439.	Kamiński Feliks	1924	7155	Kaniuki
440.	Kroczek Stanisława	1924	7208	Rudnik Wieś
441.	Wolowik Józef	1927	7260	Mosiejów.
442.	Junsk Jan	1922	7262	Radeze.
443.	Maciejuk Hieronim	1919	7270	Lepki Stare.
444.	Wasiluk Edward	1923	7270	Walinna.
445.	Dejneka Bolesław	1926	7342	Ratajewicze.
446.	Rogala Helena	1924	7612	Wileczyn.
447.	Brodecki Andrzej	1923	7697	Huszeza.
448.	Stefaniuk Franciszek	1920	7741	Lepki Stare.
449.	Barański Teofil	1912	7774	Krzywówólka.
450.	Walczuk Stanisław	1926	7870	Rozwadówka.
451.	Kossowski Mieczysław	1926	7882	Połubieze.
452.	Więckiewicz Jadwiga	1925	8177	Małgorzaścin
453.	Melko Józef	1924	8228	Gęś-Jabłon.
454.	Kubicka Czesława	1914	8236	Romanów-Sosn.
455.	Lewczuk Janina	1918	8260	Radze.
456.	Rogoznicki Józef	1911	8380	Huszeza Kol.
457.	Szmid Kazimierz	1925	8386	Dolhobrody.
458.	Kamiński Antoni	1923	8446	Kalichowszczyz.
459.	Sliwoniuł Jan	1927	8581	Giełśnie.
460.	Buczyński Marian	1925	8827	Wólk Kościel.
461.	Bazyluk Maria	1924	8908	Dolholińska.
462.	Ruszyńska Marianna	1926	8909	Ratajewicze.
463.	Jarczki Edward	1924	8944	Huszeza II.
464.	Walczyna Bolesław	1927	8987	Swierze.
465.	Jeruzalski Adolf	1920	8992	Stasiówka.
466.	Tomczuk Edward	1924	8955	Patków.
467.	Petkiewicz Stanisław	1922	1224	Kopytnik
468.	Stasie Stanisław	1918	3085	Bokinka Króle.
469.	Haresimiuk Henryk	1928	3703	- " -
470.	Daniłuk Jan	1924	3725	Mazanówka.
471.	Kamiński Franciszek	1924	3797	Bokinka Pańsk.
472.	Zubeliwicz Konstanty	1927	4461	Kościeniewicze.
473.	Żukowski Bronisław	1924	5887	Żuki.
474.	Szyszko Kazimierz	1919	9011	Zalaszczęze.
475.	Bozoniuł Władysław	1923	709/II	Bokinka Pańsk.

Uwaga! Sporządzono na podstawie akt Komisji Weryfikacyjnej
Zarządu Wojewódzkiego Bojowników o Wolność i Demokrację
opatrując kolejnym numerem. 6

szelestnie, zaczęły spadać worki z butami. Trwało to bardzo krótko, ale na tyle dugo, że około 14 worków ukończyło swoją dalszą podróż. Do „Stefana” i „Gienka” należało jeszcze zamknięcie wagonu, nalożenie plomby lub zadrutowanie, celem zatarcia śladów.

Tak wyglądało szereg akcji. Były trudniejsze, bardziej niebezpieczne, ale były też i łatwiejsze, gdy np. broń zdobyta na żołnierzach radzieckich Niemcy przewozili w otwartych wagonach, węglarkach lub płatniach. Nie wszystkie też akcje były udane, bo wykonujący ją zostali zauważeni przez wartę pociągu i musieli wyskakiwać pod ostrzałem konwojentów albo drzwi wagonu były tak zabezpieczone, że nie daly się otworzyć i trzeba było rezygnować z dalszego działania.

Był raz też i taki wypadek, że akcja miała być przeprowadzona na stacji w Białej Podlaskiej, gdzie wśród siedmiu wagonów z towarem przeznaczonym do magazynów niemieckich na Winecie, jeden miał być z bieliznąorską morską zapakowaną w kartony. Akcja przebiegała dość sprawnie. Wyładowano około 30 kartonów. Jak się później okazało, były to kartony z lepionymi na nich muchami. Nastąpił błąd w odczytaniu numeru wagonu. Były z tego powodu dużo humoru, a nasze mieszkania i naszych znajomych niemal do wyzwolenia miały zapewniać lepy na muchy.

Akcje przeprowadzane przez naszą grupę nie zawsze wymagały działania z bronią. Jedynie tam, gdzie chodziło o zdobycie broni, uczestnicy akcji posiadali pistolety.

Brat mój uczestniczył w wielu takich akcjach. Gdy zachodziła konieczność, obowiązki maszynisty powierzał pomocnikowi, a sam włączał się do akcji. Operatywność grupy była duża. W stosunkowo krótkim czasie wszyscy mieli zdobyte uzbrojenie. Były to karabiny ręczne typu Mauser z dużą ilością amunicji, pasy, ładownice i granaty ręczne-trzonkowe. Automaty, najbardziej potrzebna broń, zdobyliśmy w dwóch akcjach na odcinku Białej Podlaskiej-Porosiuki.

W wielu akcjach, brat jako maszynista parowozowy odgrywał pierwszoplanową rolę. Gdzie trzeba było zwalniać bieg pociągu, umożliwiając tym samym rozładunek i bezpieczne wyskakiwanie z pociągu kolegom po wykonaniu zadania. Zachodziła jednak obawa dekonspiracji bojówki w Szaniawach. Przypuszczenia te miały swoje uzasadnienie, szczególnie po przeprowadzonej akcji w sierpniu 1943 r.

Pociąg wojskowy prowadził brat, a dwaj członkowie grupy, która już wtedy miała nazwę „Kedyw” 35 O.P. Radzyń, dokonali demontażu działa przeciwpancernego i wyładowali je niemal na peronie stacji Szaniawy. Dokładny opis tej akcji zamieszczona w książce „Ruch oporu na Podlasiu 1939-1944” p. Stanisława Lewandowska. Grupa Kedywu dokonywała również skupu broni, którą sprzedawali żołnierze węgierscy i włoscy z jednostek wojskowych udających się na front. Zależało nam przede wszystkim na broni krótkiej i pistoletach maszynowych. Akcja ta prowadzona była przede wszystkim przez dziewczęta Kedywu. Przemyślnie też odbywało się wysyłanie tej broni pociągiem osobowym w skrzyniach ze szkłem przeznaczonym dla stacji Szaniawy. Te fakty, jak i wiele innych również opisuje p. Stanisława Lewandowska.

23 maja 1944 r. kiedy przebywałem na zwolnieniu lekarskim, przyszедł łącznik z powiadomieniem, że „Czarny” i „Gienek” mają wykonać akcję na dwóch oficerach Wehrmachtu, którzy mają wracać z frontu. O godzinie 16,00 przyszedł brat, pobrał dwa pistolety (Visa sobie, Mausera „Gienkowi”). Mieli odjechać do Małaszewic tym samym pociągiem roboczym, o godz. 17,00. Gdy tylko pociąg ruszył, tu musiał dodać, że w jednym z przedziałów jechała również łączniczka „Krystyna”, nastąpiła rewizja osobista. Gdy trzej funkcjonariusze policji kolejowej podeszli do brata, ten oddał trzy strzały. Jednego zabił i drugiego ciężko ranił. Pociąg został zatrzymany. Brat, korzystając z okazji, zabrał torbę i wyskoczył z wagonu. Usiłował dobiec do parku przy wieży ciśnień. Z nim wyskoczyła

także lączniczka. Od strony dworca i pociągu zaczęto do nich intensywnie strzelać. Jedna z kul trafila brata z tyłu na wysokość nerek. Ciężko ranny upadł. Do leżącego podbiegła lączniczka „Krystyna”, której zdążył tylko powiedzieć – uciekaj, powiedz tylko mamie, żeby nie płakała – i odebrał sobie życie, strzelając w usta.

Po zidentyfikowaniu przez gestapo zwłok, (przywieziono naszą matkę i moją żonę) został zakopany przy wieży ciśnień, tego samego dnia, tj. 23 maja 1944 r. Alarm ogłoszony w Kedywie zapobiegł dalszym aresztowaniom. Aresztowana została tylko moja żona, pseudonim „Joanna”.

Okolo 25 sierpnia 1944 r. ówczesny radziecki komendant wojskowy miasta Biała Podlaska, na usilną prośbę matki, dał pozwolenie na ekshumację zwłok.

Była to pierwsza w Białej Podlaskiej ekshumacja zwłok młodego bojownika, obywatela miasta, który oddał swoje życie w ofierze ojczyźnie. Trumna ze zwłokami brata Leonarda Mireckiego, żołnierza Kdywu 35 p.p. IX Podlaskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej spoczęła na miejscowym cmentarzu. Po śmierci został odznaczony Krzyżem Armii Krajowej i Medalem Wojska oraz otrzymał awans do stopnia kapra¹.

28 września 1989 r. na wniosek Komendy Chorągwi ZHP w Białej Podlaskiej, pośmiertnie został odznaczony Krzyżem Zasługi dla ZHP z Mieczami. Uroczystość dekoracji z udziałem najbliższej rodziny, a więc brata Stanisława pseudonim „Stefan” i bratowej pseudonim „Joanna”, kolegów z konspiracji, przedstawicieli IX Podlaskiej Dywizji Piechoty („Marta” i „Szczęt”) 40 Drużyny Wodnej, przedstawicieli Hufca i Chorągwi ZHP i licznych znajomych, odbyła się przy grobie na miejscowym cmentarzu.

Patronat i opiekę nad grobem przejęła 40 Drużyna Wodna działająca przy Liceum Ogólnokształcącym im. J. I. Kraszewskiego w Białej Podlaskiej.

Stanisław Mirecki

„PODLASIE” W TERENIE

W czasie okupacji konspiracyjną organizację kolejową powołano już w marcu 1940 roku. Podzielono ją na okręgi, rejony, węzły i stacje. W lutym 1941 roku kolejarskie struktury włączono do konspiracji wojskowej. Nadzór nad nimi zaczęto sprawować Biuro Komunikacji w Szefostwie Biur Wojskowych Komendy Głównej Armii Krajowej. Równolegle kolejowa konspirationa podlegała administracji departamentu komunikacji w Delegaturze Rządu.

Zewnętrznym jej zadaniem było przygotowanie kolejnictwa do spełniania zadań w czasie planowanego ogólnonarodowego powstania przeciwko okupantom. Ponadto opracowywano takie plany, by kolejnictwo zaraz po zakończeniu wojny mogło szybko rozpoczęć swe funkcjonowanie.

Jedną z najlepiej zorganizowanych i aktywnych struktur kolejowej konspiracji był VI Rejon Kolejowy „Podlasie”, mający swą główną bazę w Siedlcach. Początkowo podlegał Tajnej Armii Polskiej, by z czasem całkowicie wejść w struktury ZWZ i AK. Siedlecka konspiracja kolejarzy w szczytowym okresie liczyła ponad 400 osób. Działali oni na szlakach z Siedlec do Małkini, Ostrołęki, Terespolu, Mińska Mazowieckiego, Platerowa, dokonując różnych aktów sabotażu. Rejon „Podlasie” miał 8 kolejowych kompanii. Trzy z nich operowały w węzle siedleckim i ich historię przedstawiliśmy w numerze 5 „Nowych Sygnałów”.

KOMPANIA 4 – w Łukowie. Obejmowała także kolejarzy ze stacji Szaniawy i Międzyrzec. Powstała w 1941 roku. Jej dowódcą był Józef Adamiec ps. „Łukasz”, zawiadowca tamtejszego odcinka drogowego. Konspiracja na stacji Łuków kierował „ś. Felek” – Feliks Dąbrowski. W Międzyrzecu i Szaniawach – Stanisław Janowiec ps. „Stanisław”. Kompania liczyła około 60 ludzi. W jej skład wchodził: pluton ruchu w Łukowie (dowódca – Zygmunt Gertner ps. „Zygmont”), pluton drogowy w Łukowie („Marek” – Marian Dąbrowski) i pluton mieszany w Międzyrzecu („Stanisław” – Stanisław Janowiec). Była też sekcja dywersyjna, którą dowodził „Marek” – Franciszek Chorecki. Sekcję sanitarną prowadził zaś felczer Guzek.

KOMPANIA 5 – w Białej Podlaskiej. Utworzyl ją wiosną 1941 roku kolejarze

tej stacji, jak też z Chotyłowa i Terespola. Dowódcą był Waclaw Wiśniewski („Bogumił”). Kompania ta liczyła 80 osób. Wiodącą rolę odgrywał pluton ruchu. Dowodził nim Władysław Szaniawski ps. „Szary”, który jednocześnie kierował konspiracją na stacji Biala Podlaska. W skład tej kompanii wchodził też pluton drogowy („Bis” – Jan Girdas) i pluton łączności i zabezpieczenia („Szymon” – Aleksander Biernacki). Ponadto kolejarską konspiracją na stacji Chotyłów kierował Kazimierz Ardziński, a w Terespolu – Jan Zamysłowski.

KOMPANIA 6 – miała działać na linii Siedlce – Warszawa z bazą w Mroczkach. Natrafiliem na informacje o sformowaniu tylko pierwszego plutonu w Broszkowie (dziś Kotuni). Jego dowódcą był Jerzy Jurkiewicz ps. „Jerzy”.

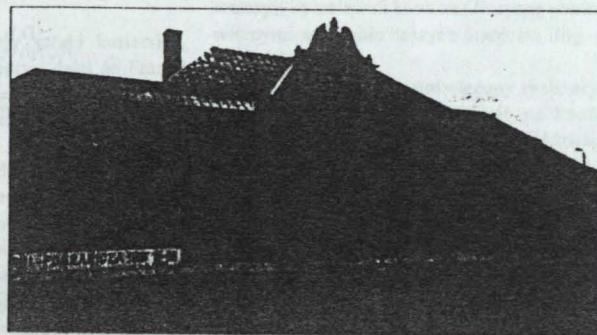
KOMPANIA 7 – w Platerowie. Bazowała na kolejarzach wszystkich stacji na linii Siedlce – Sarnaki, tj. do rzeki Bug, która przebiegała granicą okupacyjną. Zorganizowana została wczesną wiosną 1941 r. przez Bogusława Świecie ps. „Biały”, „Poniedziałek” i Lucjan Tarasuka („Starus”). Pierwszy z nich objął dowództwo 7 kompanii, a drugi został jego następcą. Kadr składała się z 50 zaprzysiężonych kolejarzy. Komendantami AK na podległych stacjach byli: Luejan Dębice w Mordach, Michał Kojoř w Niemojkach, Mieczysław Mech ps. „Mieczysław” w Platerowie. Właśnie on po tragicznej śmierci „Białego” i „Starego”, których zginęli 17 maja 1943 roku, objął dowództwo całej kompanii.

Platerowska kompania składała się z trzech plutonów. Pierwszy składał się głównie z kolejarzy związanych ze służbą ruchu. Bazę miał na stacji Niemojki, a dowodził nim Tadeusz Jasinski („Bogucki”, „Sowa”). Drugi pluton oparty był na pracownikówach służby drogowej z Platerowa. Kierował nim „Mieczysław”. Kiedy zaś został on dowódcą całej kom-

panii, to w terenie zastąpił go Stanisław Kowalewski. Trzeci pluton skupiał głównie drogówców ze stacji Mordy. Dowodził nim Witkowski ps. „Jacek”. Kolejarze tej kompanii specjalizowali się w podkładaniu do transportów wojskowych ładunków termitycznych, które wybuchaly już za Bugiem, tj. poza granicami Generalnej Guberii. Mieli też na koncie sporą wykolejenie pociągów towarowych jadących z frontu lub na front.

KOMPANIA 8 – w Sokołowie Podlaskim. Jej członkowie to kolejarze ze stacji i posterunków na linii Siedlce – Małkinia. Jej dowódcą był „Śmigóń” – Tadeusz Nogal. Kompania ta liczyła ponad 80 kolejarzy i składała się z czterech plutonów. Dwa pierwsze ulokowane były w Sokołowie Podlaskim. Pluton pierwszy bazował na kolejarzach służby ruchu. Dowodził nim Robert Dąbrowski ps. „Zagórczyk”, a po jego aresztowaniu w listopadzie 1941 roku – Mieczysław Łaskowski. Drugi pluton obejmował drogówców, a kierował nim Bogdański. W plutonie trzecim prym wiedli ruchowcy z posterunków w rejonie Kosowa Lackiego. Dowódcą był Józef Brajbiś, który kierował całą konspiracją na tej stacji. W plutonie czwartym działały głównie tamtejsi pracownicy służby drogowej. Dowodził nim Leon Osypiński. W Kosowie Lackim utworzono też drużynę łączności, kierowaną przez Franciszka Nogala. Niezwykłą rolę w tej kompanii odegrał Franciszek Załęcki („Dawny”, „Józwa”), który kierował konspiracją na stacji Treblinka. Oddał on nieocenione usługi wywiadowi AK, informując o budowie i zorganizowaniu przez Niemców w Treblince obozu zagłady dla Żydów oraz obozów pracy, do których zsypano okoliczną ludność.

W uzupełnieniu wspomnę jeszcze o działającym w Siedlcach kolejowym plutonie sanitarnym. Kierował nim dr Kapliński, a współdzialieli z nim felczerzy: Szwedczyk i Bolesław Luty.

Dworzec w Białej Podlaskiej dzisiaj.

Archiwum Akt Nowych
ul. Hankiewicza 1
02 - 103 Warszawa

Pan Jerzy Staszewski
ul. Podleśna 58
21 - 500 Biała Podlaska

Wasze pismo z dnia:	Wasz znak:	Nasz znak:	Data:
-	-	V 81 - 18 / 99	1999.09. 21

Szanowny Panie!

Archiwum Akt Nowych uprzejmie informuje, iż materiały dotyczące interesujących Pana kwestii działalności polskich oddziałów partyzanckich mogą znajdować się w przechowywanych w zasobie AAN aktach. Ich odszukanie wymaga kwerendy archiwalnej, którą może Pan przeprowadzić osobiście w Pracowni Naukowej AAN, czynnej od poniedziałku do piątku w godzinach 9⁰⁰-19⁰⁰.

Odnalezione w wyniku kwerendy materiały może Pan wykorzystać do publikacji weryfikujących przedstawione przez Pana nieścisłości w dawnej literaturze opisującej okupację i ruch oporu na Podlasiu.

AD

Z poważaniem

DYREKTOR
ARCHIWUM AKT NOWYCH
Tadeusz Kowalewski
dr Tadeusz Kowalewski

Fax: 823-00-42. Telefony: 822-52-45, 823-00-42 (sekretariat, dyrektor), 659-20-41 (zastępca dyrektora), 823-15-73 (udostępnianie zasobu i reprografia), 823-60-80 (informacja naukowa), 823-17-25, 822-95-14 (nadzór archiwalny), 823-34-84 (opracowanie zasobu), 822-22-46 (przechowywanie i konserwacja zasobu), 823-10-30 (zbiory fotograficzne), 822-90-53 (Archiwum Czynu Niepodległościowego), 823-60-80 (Archiwum Polonii), 822-55-00 (księgowość), 823-42-70 (kadry), 822-50-44, 823-10-32 (administracja).

Apel ze Szczawy

Ołtarz i Grób Nieznanego Żołnierza AK

Działając na podstawie porozumienia prezesów ZG Stowarzyszenia Żołnierzy Armii Krajowej w Krakowie oraz Stowarzyszenia Żołnierzy i Przyjaciół 1 Pułku Strzelców Podhalańskich Armii Krajowej w Nowym Sączu Zarząd Koła SŻAK w Szczawie zwraca się do:

– wszystkich organizacji kombatanckich zrzeszających żołnierzy Armii Krajowej i organizacji poakowskich,

– harcerzy i młodzieży szkół noszących imię Armii Krajowej i jej bohaterów,

– wszystkich Polaków, którym droga i bliska sercu jest historia Armii Krajowej z gorącym apelom o włączenie się i pomoc w sfinansowaniu przedsięwzięć realizowanych w Szczawie. Chodzi o wsparcie prac polegających na:

- wykonaniu wystroju ołtarza polowego, przy którym odbywać się będą coroczne uroczystości partyzanckiego odpustu,
- budowie ciągu kapliczek „Drogi Krzyżowej” – symbolicznego Grobu Nieznanego Żołnierza Armii Krajowej oraz stworzenie funduszu przeznaczonego na utrzymanie i konserwację zabytkowego drewnianego kościołka partyzanckiego.

Teren Podhala – tak okrutnie doświadczony przez hitlerowskiego okupanta, a potem przez władze PRL-owskie, wspierane przez NKWD – od pierwszych dni po zdradzieckim napadzie na Polskę Armii Czerwonej, spełniał szczególną rolę w walce z okupantem.

To przez Podhale biegły szlaki kurierskie, którymi przerzucano na Węgry i dalej do Francji żołnierzy i oficerów zasilających szeregi Wojska Polskiego i utrzymywano łączność powstającej armii podziemnej z Rządem i Naczelnym Dowództwem na obczyźnie. Na Podhalu tysiące Polaków znajdowało schronienie przed represjami okupanta. Stąd też tak wielu kurierów, łączniczek, żołnierzy i oficerów Armii Krajowej walczących i ginących w akcjach oddziałów podhalańskich pozostało do dziś bezimiennymi, znany tylko z pseudonimów. Tym nieznanym z nazwiska bohaterom, pozbawionym możliwości nagrodzenia ich żoł-

nierskich czynów orderami i awansami, winniśmy oddać hołd i dać wyraz naszej pamięci.

Pośród wszystkich miejscowości Podhala, często krwawo doświadczonych i spalonych przez okupanta, jedna miejscowość – gorczańska Szczawa – zasługuje na wyróżnienie. Tu bowiem mieściło się dowództwo 1 Pułku Strzelców Podhalańskich Armii Krajowej. W rejonie tej miejscowości znajdowała się placówka zrzutów „Wilga”, zaopatrująca w broń i materiały niezbędne dla walki. „Wilga” przyjęła również kilkudziesięciu „cichociemnych”, którzy zasiliły oddziały partyzanckie.

W rejonie Szczawy 12 stycznia 1945 r. I Baon Podhalańczyków stoczył zwycięską, ostatnią bitwę Armii Krajowej z oddziałami SS. Już w czasie okupacji rejon ten otrzymał nazwę Rzeczypospolitej Szczawskiej.

Tradycje tego patriotycznego bastionu przetrwały najcięższe czasy komunistycznego terroru. W dowód wdzięczności za opiekę Królowej Górz żołnierze 1 PSP AK, wspólnie z lokalną społeczeństwem wybudowali w Szczawie drewniany kościółek. Tu też od blisko pół wieku odbywają się coroczne uroczystości partyzanckiego odpustu, poświęcone żołnierzom Armii Krajowej.

Poprzez wybudowanie ołtarza i symbolicznego grobu pamięć o żołnierzach Armii Krajowej i jej najpiękniejsze tradycje przekażemy następnym pokoleniom. Winniśmy to w hołdzie tym, którzy walczyli i przelewali krew za Ojczyznę pozostając wiernymi wezwaniu naszych praojców Bóg – Honor – Ojczyzna.

Wpłaty na fundusz poświęcony realizacji powyższych celów można dokonać na konto nr 88000004-404-27006-1 w Banku Spółdzielczym w Kamienicy, z dopiskiem „Pomnik”.

Za Zarząd Koła SŻAK
w Szczawie

Jan BOLISĘGA
skarbnik

Michał FARON
prezes

AIRMENS' MEMORIAL, DRONTEN.

On May 4, 1965, the Dronten Memorial was unveiled by Air Commodore J. L. Bosch of the Netherlands Royal Air Force.

This simple monument is a propeller from a crashed Lancaster Bomber, No. ED357, of 12 Squadron which was stationed at R.A.F. Wickenby.

In 1962 the remains of this aircraft were discovered on farm land between Dronten and Lelystad.

Situated in front of the Town Hall this monument was erected in remembrance of all Allied Aircrew who lost their lives in the Second World War. Also it is the only monument of its kind on the Continent of Western Europe.

It is of course natural that visitors wonder how such a monument found its place in Dronten, as Dronten did not exist during the war years. The answer to this is that Dronten is land recovered from the IJsselmeer. During the war years the main route for thousands of allied aircraft on their way to targets in Germany was over this inner lake. Losses were very high and estimated that ± 1200 aircraft crashed in the IJsselmeer.

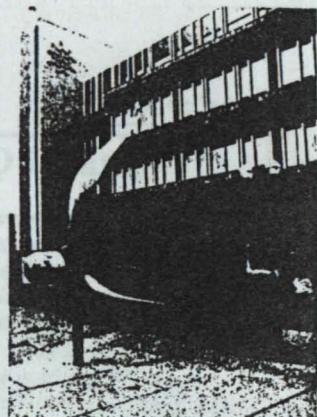
With the reclamation of East and South Flevoland many of these aircraft were discovered and most of them salvaged. Sometimes the remains of aircrew who were on the list of missing were found and identified.

On the night of the 12th-13th of June, 1943, the Lancaster Bomber ED357, on its return from a target in Germany, was shot down by a night-fighter and crashed in the IJsselmeer.

During this disastrous night five of the seven crew were killed. The two Canadian Air Gunners escaped by parachute but were captured and became prisoners of war. After their release at the end of hostilities they both returned to Canada.

At the beginning of 1980 the Municipality of Dronten made extensive investigations and with the help and co-operation of the Royal Air Force were able to discover the names of the bomber crew. With this information the Council resolved to name seven streets in Dronten with the names of this crew. Further investigation during 1980 brought to light that of the two air gunners who survived this fateful crash W.V. T. (Bill) Pingle the only one alive and is still living in Canada. The Dronten Council immediately invited him and his wife to visit Dronten in May to the official naming of these streets in dedication to him and his crew, and to see the propeller from "his Lancaster". In 1990 Bill Pingle and his wife visited Dronten again.

For about 16 years members of the Air Gunners Association have been making an annual pilgrimage to Dronten for the 4th of May commemoration service for

the people who were killed in the Second World War and also for the celebration of Liberation Day on the 5th of May.

At the beginning of May each year an average of 150 Air Gunners, and their wives, arrive in this young and thriving community to stay with their host families. Some stay here in Dronten and others in Swifterbant and Biddinghuizen, and over the years they have become very close to the Dronten community.

On the afternoon of the 4th of May the Air Gunners parade and meet with civil and military dignitaries, both from Holland and abroad, for the ceremony of the Laying of Wreaths at the memorial.

Inside the Town Hall there is a special room for the Air Gunners, aptly named the "Air Gunners' Room". It contains photographs and paintings and all kinds of memorabilia apertaining to Aircrew, but especially to the Air Gunners of the Air War of 1940-1945.

The Air Gunners' Room is open to visitors during office hours. There is no admission fee but please enquire at the reception desk before visiting.

Bill Pingle and his wife in the Air Gunners' Room.

Municipality of Dronten,
P.O. Box 100, 8250 AC Dronten
Tel. (03210)-88911

rue des Pâquis 51
1201 Geneva
Switzerland

April 2, 1998

Jerzy Staszewski
ul. Podlesna 58
21-500 Biala Podlaska
Poland

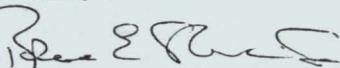
Dear Mr. Staszewski,

I received your name from Mr. Szymon Serwatka in response to a request for someone to help me with a writing project. I am an American (retired US Government and Air Force) living in Geneva Switzerland trying to earn a living writing. I am currently compiling Bomber Stories for a book to be published here in Switzerland and (hopefully) later in the US. I want to get as many different stories from as many different sources as possible for the book--both in and out of wartime. The stories can be tragic, silly, or anything in between, but they should be airman stories and reflect life in a bomber unit what it was like at whatever time the story takes place.

If you understand you flew IL-28s and would consider providing me stories about it. The book is supposed to read as if a number of airmen were sitting around talking about flying. If you or anyone else--feel free to pass my name and address along--might be able to help, please let me know. I would like to include stories from as many different sources as possible. I have been trying to make contact with Russian or Ukrainian Bomber crewmembers, but I have not had much luck so far.

For your information, I served in B-52s between 1972 and 1981 and have a number of stories of my own which have already been added to the book. The Bomber is a story that has not been told--at least not from the aircrew point of view. A great many stories are "second hand" and people are often unwilling to tell them because they did not happen to them directly. One of the joys of aviation is that there is something to all these stories and there isn't anyone who is likely to try to verify them. I would like the tone of the book to be as much like a hanger flying session as possible.

Thank you,

Bruce E. Slasienski

From: Al Lea
5330 Indigo, Houston, TX 77096

Copied from 452nd Bomb Group Association newsletter
"POOP FROM THE GROUP" of March 1, 1996

Dear Hank:

You asked for it, so here it is. This was originally printed in the AFNOA "DRAHEAD". This relates to the experience of the crew of "B T.O. in the E.T.O.", shot down over Poland on June 21, 1944 on the first shuttle mission from England, code name "FRANTIC II".
(Editor's comment: This crew had trained with us at Rapid City, S.D. and were our closest friends. They flew right behind us that day, as the tail gunner, the sight was horrible to watch)

A FLYING FORTRESS IS FOREVER

By Alfred R. Lea

The long awaited Top Secret "Operation Frantic", the first shuttle bombing raid from England to Russia hitting targets in Germany, became a reality in June 21, 1944 after several delays. (The first raid of this type to clandestine USAAF bases in Russia was by the 15th AF on June 2, 1944 from Italy.) The 95th, 96th, 100th, 388th, 390th, and 452nd Bombardment Groups (H) of the 3rd division of the 8th AF had been alerted. Many men not scheduled to go, including some who had finished their tours and were awaiting orders to go home, tried to talk or buy their way into trading places with assigned aircrew. Few offers were accepted - the excitement of this historic adventure intrigued everyone. 163 B-17's and a continuous relay of P-51 escorts comprising "Frantic II" were part of an armada of 1,311 heavy bombers and 1,190 fighters attacking Berlin area targets that day. The shuttle force was to peel off at the last moment and bomb synthetic oil and gasoline refineries of the "Brabag" complex near Ruhland, south-southeast of Berlin, and swing eastward - the B-17's to Poltava and Mirgorod and the P-51's to Piryatin - all east of Kiev. This shuttle, excluding the rendezvous distance in England was in excess of 1520 miles. Subsequent plans called for continuing shuttles Russia to Italy followed by Italy to England.

The 452nd Bomb Group crew of Pilot Louis R. Hernandez, in a replacement B-17, "BTO in the ETO" found themselves in the low "Tail End Charlie" slot of the low squadron of the lead element. Their regular "Lovely Lady" was grounded for repair of battle damages sustained in 4 of their first 6 missions in the low slot. The navigator, Alfred Lea, was busy marking course lines on the many far eastern charts provided from RAF stores; they were so detailed as to show the outlines of forests and woodlots so accurately they could be relied on for use in "pilotage navigation". When the order came to test fire machine guns over the Channel, the plane rattled with the recoil of thirteen .50 caliber machine guns. Suddenly the intercom crackled with the announcement of fire in the crawl space below the pilots flight deck which led to the Navigator and Bomber positions. Flight Engineer Anthony Hutchinson called for help when he discovered the empty .50 Caliber cartridges from the upper turret among the bare electrical terminals of the auxiliary power jacks. The short circuit was melting a hole in the aluminum skin as well as setting

fire to a bag of Very pistol flares. Hutch and Lea managed to beat out the fire, suffering only minor burns to their gloved hands; the use of fire extinguishers had been ruled out due to the noxious gases that would result. When the smoke cleared everything seemed OK except for the gaping 18" diameter hole through BTO's belly.

Inquiries about the ship's condition jammed the intercom, especially from Robert Gilbert (a P-51 Crew Chief who had taken a waist gunners slot in order to service the escort when we reached the Russian bases). It was his first flight, much less a combat mission. Silence prevailed as Hernandez let us know that the mission was still on - there'd be no aborting.

Finally the briefed peel off was executed and the 3 lead elements headed for the Initial Point, no Luftwaffe fighters or flak was in evidence, apparently they were all busy in Berlin. At the IP briefing called for taking the left fork in a railroad and commencing the bomb run to Ruhland. The other two elements executed the turn to the left smoothly, somehow our lead ship took the right fork and we hit a target of opportunity near Elsterwerda. Finally we caught up and reformed with the others already on their way to Russia.

After flying quite a distance without enemy interdiction, Lead's voice came over the Command Radio in the clear indicating it wasn't too far off course to see Warsaw, then the Lead Navigator said he was taking a five minute double drift to the left. The entire "Frantic II" armada swung 45° left for five minutes then 90° right, over Warsaw, and five minutes later 45° left to return to the original course. This must have been puzzling to the ~~EW-140~~ who was shadowing us! If the maneuver wasn't confusing to the Germans it must have been absolutely unbelievable to the people of Warsaw who had not seen Allied aircraft for five long years! Weeks later we learned of the many uprisings in the Polish Capitol.

It was nearly noon, almost 10 hours since take-off; crews were tiring and the formations loosened up ever so slightly floating along above 7/10 cloud cover - BTO was down to 16,000 ft. and bathed in brilliant sunshine. The peaceful farmland vista was abruptly interrupted by the rattle of 15 mm machine gun shells, and 30mm cannon shells ripping

Erecta : HE-177

into our left wing and nose section. Lea could see an ME 109 beneath the clouds firing as he climbed from 11 o'clock low; our guns barked back with no apparent effect. Shells continued to pound us from nose to tail; No. 2 engine was ablaze and an inboard fuel tank hung from the wing like a great flap, its rubber seal sealing body burning fiercely. Our ship had suffered mortal damage, and in spite of all efforts was in a vicious flat spin with the airspeed near redline when the bailout bell sounded. The Ball Turret gunner was so badly wounded his crewmates had to lift him and carry him to the rear door; there one of them jumped with him, pulled Bill's ripcord, then fell away and opened his own chute. Lea delayed pulling his ripcord as long as possible to avoid being strafed by fighters; finally when he pulled the "D" ring nothing happened - he hurriedly dug the pack open and threw the pilot chute free. The main chute opened with a crack about 1,000 feet above the ground; after a couple of swings he was on the ground

watching Bombardier Joe Baker descending nearby. They scrambled into a nearby woodlot to bury their chutes as a Me-109 dived low to strafe them - fortunately without success. They watched from cover as Me-109's went after their buddies hanging helplessly beneath their chutes.

Lt. Frank Sibbett piloting a P-51 disengaged himself from a dog fight and attacked a strafing Me-109 without regard for his own safety. Almost immediately another Me-109 was on his unguarded tail and shot him down in flames. Sometime later we learned that Frank died from his wounds and burns in a Polish hospital in the village of Miedzyrek; he was given a hero's funeral in plain sight of the Nazi occupation troops by Polish civilians. They marked his grave with a handsome wooden cross bearing his name in incised hand carved letters and surmounted by a four bladed prop which turned in the slightest breeze.

The descending Yanks were spread out over about 10 miles and had been watched from cover by troops of the 34th Regiment of the Polish Home Army, popularly called "Partisans"; elsewhere the German Wehrmacht and Gestapo forces had seen and heard the battle too - both organizations set out to reach the parachutist. Arnold Shumate, Jack White and Bill Cabaniss were so severely injured they couldn't evade capture by the Germans and were taken POW. The other seven flyers were recovered by the Polish soldiers with whom they subsequently served as infantrymen and ambushed or assaulted Wehrmacht and Gestapo units for more than 40 days. On several occasions Russian guerrilla units were driven off when they tried to pillage Polish peasants. The regiment grew from

Our gratitude to DON NOVAK who volunteered to produce copies of the "Final Flagdown" video offered to the members in our December newsletter. Don's contribution of his talent and the many hours to produce this film, is greatly appreciated by the group, thank you Don

about 200 to more than 320 during this time, generally moved under cover of darkness or the protection of very large forests. Food, ammunition for rifles and machine pistols of diverse manufacture were taken (requisitioned) from the German forces. There were various squads, i.e. Polish, Austrian, Yanks, Spaniards and even a few anti-Nazi Germans who had escaped from Russian POW camps, as well as Russians!

Under orders from AK Headquarters in Warsaw the regiment moved into position inside a forested hilltop next to a large farmhouse and barn. From that vantage point the vehicular and aircraft traffic at a nearby Luftwaffe airfield was monitored continuously for 48 hours. A Polish Air Force Major arrived on the scene suddenly with several operation manuals for the Ju-88 twin engine bombers flying before our eyes. Plans were discussed to take and hold the field while the Yanks commandeered two Ju-88's which would be secretly fueled and armed by Polish forced laborers who were also clandestine Partisans. Courses were plotted to include a 240 mile leg to Gdynia and avoiding Warsaw; at that point the conspirators would swing a 270 degree heading for a 750 mile leg across the Baltic, over Denmark and back to England. Certainly ambitious, but well within the range of the Ju-88's; if things went awry the fleeing ships could head for Sweden. The lead ship would carry the navigator, the second the bombardier in case they were separated; early models were three seaters - later models carried four - someone might have to ride in the bomb bays! Final analysis indicated that a force of 300 to 350 would be needed to take and hold the base, as well as cover withdrawal. The Yanks decided that too many AK men would lose their lives to make the escape worthwhile. Reluctantly the AK forces abandoned the plan which intrigued their imagination as the ultimate effrontery to their Nazi occupiers. They had to be satisfied with the more mundane bushwacking of truck convoys, troop columns and trains.

Eventually the 34th Regiment found itself eluding German forces in massive retreat and was overrun by Russian tank and infantry forces in August. Orders for deactivation sent partisans into discreet hiding as a measure against reprisals by Russian occupation forces. The 7 Yanks would prove to be the largest number of men from a single bomber crew to evade capture together and return to Allied control. They were handed over to the Red Army bivouacked near the town of Biala Podlaska which was waiting for the Germans to annihilate the hordes of civilians and AK units

The Mighty Eighth Air Force Heritage Museum is scheduled to open on May 13 & 14, 1996 at Savannah, Georgia. The first day will be devoted exclusively to 8 A.F. vets. Annual memberships are available, call 1-800-421-9428.

**NOTICE: YOUR 1996 DUES ARE PAYABLE
NOW. SEND TO TREASURER, EVERETT
HOLCOMBE, POB 387, BOGALUSA,
LA.70429-0387. THANKS**

**SEND CHANGE OF ADDRESS TO
ED ROWELL AT
912 GRENADA DRIVE,
MONTGOMERY, AL 36109**

surrounded in Warsaw rather than go to their rescue! Commandant Zenon insisted upon receiving individual receipts for each of the Yanks acknowledging their good health, and signed by Red Marshal Zhukov himself. The Russians weren't trusted any more than the Germans - the fate of hundreds of Polish Regular Army Officers at the hands of the Reds in the Katyn Forest Massacre was already known in Poland, if not in the rest of the world!

The evadees of the BTO crew were handed off from unit to unit of the Red Army, continually besieged obviously of a technical nature by pseudo Pravda staff reporters, clearly military men with intelligence training. Finally they were dropped off at "Operation Frantic" Operations tent in Poltava by a crudely built Russian copy of a Douglas C-47; after hasty good-byes it took off downwind in a cloud of dust. Lea missed his ETA for Poltava by about 52 days; the crew looked like a strange lot dressed in a mixture of civilian clothes, and occasional Wehrmacht garment with a distinctive red and white Polish flag emblem, remnants of USAAF green flying suits and an occasional shirt made of, parachute fabric by Polish women. Identification was verified, secret orders issued and the long trip started back to the UK. While still in Russian territory, USAAF planes had to carry a Red Air Force Navigator - their training was limited to "Pilotage Navigation" and any flight above clouds created violent protests to descend right away. Their purpose was plain to see, they didn't want us to see any of their installations: circuitous courses made that very clear.

At Teheran, Persia (Iran) the trip continued on ATC C-47

Reunion attendees were from 35 states. The state of Illinois lead with 12 couples or singles. Pennsylvania and Florida had 8. Texas, Wisconsin and Michigan had 7. Again, DALE & BARBARA TROMBLEY traveled from Alaska.

WILLIAM W. WITHAM, erroneously reported in "TAPS" last issue, is waiting to talk to his friends.

"Gooney Birds" and "Liberator Expresses" Wow! Scary to say the least these B-24's parading as transport planes. Inner "Top Secret" orders made it impossible for anyone regardless of rank to question these strange birdmen until they reached USSTAF Headquarters and they were interrogated by the Commanding Generals (spell it Eisenhower and Spaatz!). There US and British Intelligence Officers were used to non-combatant internees from neutral Sweden and Switzerland arriving in handsome civilian sports clothes carrying expensive sets of golf clubs or fly fishing gear - and individual evadees from western European combat zones. These 7 men from one bomber crew evading from far eastern Europe were the strangest sight imaginable. Upon questioning it was learned that the US money from their escape kits had long ago become part of the underground financial system in support of the occupation money printed by the AK on captured German plates, or in some cases for "Short Snorters" for AK Generals. The only distinguishing marks of the officers were 2nd Lt.'s bars made from German cartridge brass. Hot baths, new uniforms and shoes made these ambassadors without portfolio acceptable in proper military circles again.

Subject: Ad hoc Committee Status Report On Purchase Of Space For A 452nd Bomb Group WWII Memorial, EAA Eagle Hangar, Oshkosh, Wisconsin

Dear Hank:

At our Reunion meeting in Minneapolis, MN we received \$438.00 through our plea for contributions to fulfill the pledge of \$2500, on the Subject Memorial Display Case. We still have a remaining balance of \$457.00 of the initial pledge.

The Display Case has been installed in the Eagle Hanger now for over 2 years. Displayed are copies of the History of the 452nd Bomb Group and the Presidential Citation for our April 7, 1945 mission over Kaltenkirchen, Germany with the patches of the 452nd and the Squadrons of our Group, a map of Deophram Green Airbase, England and other memorabilia.

We would like to thank those members who so generously gave to this worthy display.

Any interested members wishing to contribute to the Memorial may do so by writing to:
Mr. Ralph Reese
2110 Cargill Ct.
Janesville, Wisconsin, 53545

Please make checks payable to E.A.A. Eagle Hanger.

Again, thanks to those of you and their wives who have so generously given and hopefully those of you who haven't can become part of it by donating.

Your Ad hoc Committee
Mr. and Mrs. Ralph Reese
Mr. and Mrs. William B. Lazzari
Mr. and Mrs. Robert Strehlow
Bill Lazzari

Szymon Serwatka
ul. Kościuszki 9
58-100 Świdnica

tel/fax: (+48 22) 44-30-51
e-mail: serwatka@it.com.pl

Warszawa, 12 listopada 1997

Szanowny Panie,

Serdecznie dziękuję za kartkę i list z materiałami. Moje zainteresowania historyczne dotyczą działań lotnictwa amerykańskiego nad Polską w czasie II wojny światowej (choć jestem otwarty na inne tematy). Interesują mnie zwłaszcza straty, a co za tym idzie miejsca upadku samolotów. Moją ambicją jest udokumentowanie wszystkich samolotów amerykańskich straconych nad Polską, poznanie miejsc ich upadku i losów załóg. Ostatnio, np. udało mi się odnaleźć strzelca ogonowego B-17 nr 44-6407, która wylądowała w marcu 1945 prawdopodobnie koło Białej Podlaskiej. Jeśli zna Pan Miroslawa Barczyńskiego z Muzeum Okręgowego w Białej Podlaskiej, może panu powiedzieć więcej na ten temat, bo napisałem do niego kilka razy na ten temat. Chciałbym zlokalizować miejsce lądowania tej „Fortecy” i odzyskać jej części, które mogły się znaleźć wśród okolicznej ludności. Może mógłby Pan pomóc?

Zainteresowanie działaniami lotniczymi w okolicach Świdnicy bierze się, jak napisałem poprzednio, z „patriotyzmu lokalnego”. Będę bardzo wdzięczny zapodanie źródeł, gdzie mogę dowiedzieć się nieco więcej na ten temat.

B-17, o której Pan pisał, zainteresowała mnie z tego powodu, gdyż w Połtawie zniszczono wiele maszyn USAF, a tylko o tej pisze Pan „pamiętna”. Dlaczego? Czyżby był to samolot, którym leciał Alfred Lea? (z materiałów, które Pan przysłał, nie wynika to jasno) Bardzo chciałbym poznać historię tej maszyny i mógłbym użyć moich kontaktów, aby zyskać więcej informacji na jej temat. Może warto odszukać żyjących członków załogi?

Z wycinków, które Pan przysłał wnioskuję, że interesuje Pana bardzo m.in. historia działań lotniczych w okolicach Białej Podlaskiej. Ja z kolei chciałbym zachować jak największą część tej historii dla potomności. Dlatego też zająłem się ostatnio archeologią lotniczą. Gdyby Pan wiedział o wrakach czy innych szczątkach lotniczych w okolicach Białej Podlaskiej lub

Szymon Serwatka
ul. Kościuszki 9
58-100 Świdnica

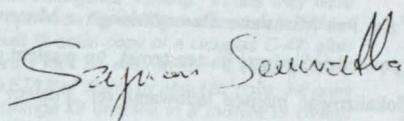
tel/fax: (+48 22) 44-30-51
e-mail: serwatka@it.com.pl

znajdujących się w prywatnych rękach, będę wdzięczny za informacje. W obecnych czasach nawet najmniejsze pamiątki nabierają szczególnej wartości historycznej i powinny być zabezpieczone do udostępnienia społeczeństwu.

Bardzo mnie cieszy, że w miarę pogłębiania moich zainteresowań poznaję coraz więcej osób poświęcających się podobnej pasji. Bardzo chcę utrzymać z Panem kontakt, abyśmy mogli wymieniać się informacjami i w ten sposób zwiększać swoją wiedzę na interesujące nas tematy.

Proszę pisać na mój adres warszawski. Będę wtedy mógł wcześniej odpowiedzieć (adres w Świdnicy jest do moich rodziców). Będę wdzięczny za podanie numeru telefonu, pod którym mogę Pana zastać. Czasem odwiedzam chrześnicę w Białej Podlaskiej, tak więc może się kiedyś spotkamy?

Łączę serdeczne pożdrowienia.

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Szymon Serwatka". The signature is fluid and cursive, with "Szymon" on top and "Serwatka" below it.

Apel do lotników

INICJATYWA SENIORÓW

Stowarzyszenie Seniorów Lotnictwa Wojskowego RP działa już prawie 9 lat. Oddziałowi poznańskiemu, powołanemu do istnienia w grudniu 1994 r. prezesuje ppłk rez. Paweł Oleksiewicz.

Zaangażowanie członków w pracę Stowarzyszenia budzi podziw i uznanie, a to że ich liczba stale wzrasta i powstają nowe oddziały, świadczy, że jest potrzebne, spełnia swoją rolę a nie tylko statutowe zadania.

Niewątpliwe i spektakularne osiągnięcie to zbliżająca się do kośca budowa Kwater i Pomnika Lotników Polskich — na poznańskim cmentarzu Miłostowo. Pomnik wzniesiono ze składek członkowskich, wpłat sponsorów i sprzedaży cegiełek. Społeczny komitet w składzie: przewodniczący płk Eugeniusz Świątek, członkowie: gen. dyw. Henryk Michałowski, płk Tadeusz Ćwikła, płk Tadeusz Wodiczka, płk Kazimierz Żerebecki i niekwestionowany filar całego przedsięwzięcia, ppłk Paweł Oleksiewicz, nie szczędzili sił i czasu, by pod koniec sierpnia br. — na Dzień Lotnictwa — oddać (oficjalnie) kwatery do użytku. Pomyśl i plan jej stworzenia dojrzał wiele lat, ale z chwilą powołania komitetu, z miesiąca na miesiąc nabierał tempa i rozmachu. Trzeba

przypomnieć, że otrzymano w wieczyste użytkowanie teren (1 600 m kw.) w stanie całkowicie „naturalnym”, co wymagało szeregu prac podstawowych, poczynając od porządkowych: usunięcia chaszczy i suchych krzewów po niwelację gruntu. Zagospodarowanie terenu, rozmieszczenie mogił i kolumbiarium było poddane „koleżeńskiej” konsultacji. Projekt pomnika i plan zostały zaakceptowane. Nasi Czytelnicy na łamach „Wirazy” mieli również okazję zapoznać się z tą propozycją (1996 r. nr 23 „Ku pamięci” Marek F. Hoffmann).

Olga LIPIŃSKA

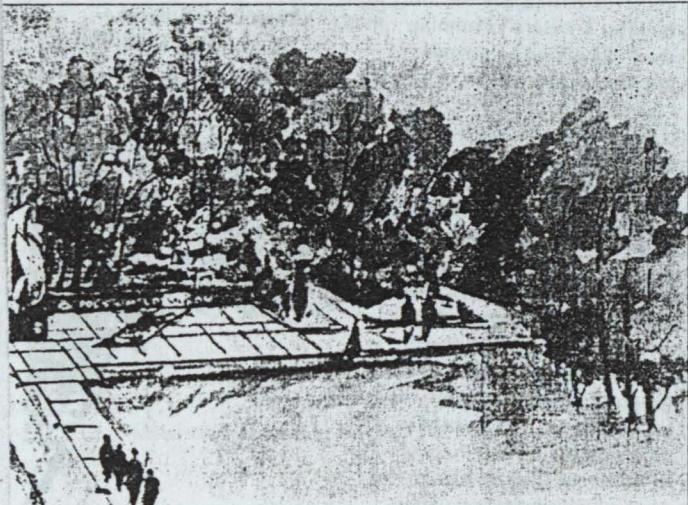

Apel:

Zarząd Główny i Zarząd Oddziału Poznańskiego
Stowarzyszenia Seniorów Lotnictwa Wojskowego RP,
Komitet Budowy Kwatery i Pomnika Lotników Polskich
— zwracając się z gorącą i serdeczną prośbą
do dowódców jednostek lotniczych, emerytów
i rencistów Wojsk Lotniczych — do wszystkich, którym
bliska sercu jest idea upamiętnienia i uhonorowania
miejscu spoczynku wielu ofiarnych i zasłużonych
lotników — naszych kolegów — którzy swe siły i życie
poświęcili służbie dla ojczyzny i lotnictwa o finansowe
wsparcie naszego zamierzenia.

Z wyrazami szacunku przewodniczący Stowarzyszenia
ptł w st. spocz. pil. dr Bolesław Halerz i przewodniczący
Komitetu Budowy Pomnika ptł w st. spocz. inż. Eugeniusz
Świątek.

W przypadku pozytywnej decyzji wpłatę prosimy kierować
na konto: PKO Oddz. I Poznań Nr 10204027-17981-270-1

Inz. Arch. Karol Zawilski, 2205 Lauzon, Val - David, Québec, Canada.

15 grudzien 1999 r.

Szanowny Panie Jerzy,

Dziekuje za list, z dnia 17 . 09 . 99 , który otrzymałem 12-tego wrzesnia br. Jest mi przykro, że " nasza trójka w Kanadzie "nie zachowała się tak jak Pan wyobrażał. Ja miałem kontakt telefoniczny z Panem Sikorą w dniu wręczenia "Odznaczenia" w mieszkaniu Pana Sucharzewskiego i korzystając z tej okazji złożyłem Mu serdeczne gratulacje. Z Panem Szrajerem nawiązałem kontakt po otrzymaniu ostatniego listu od Pana. Rozmawialiśmy o możliwości naszego spotkania w "trojce", ale do konkretnych decyzji nie doszło. Pan Sucharzewski miał spotkać Pana Szrajera w Jego okolicy.

Wczesniej nie mogłem odpowiedzieć na Panski list z wyżej wymienioną datą, bo małżonka poważnie chorowała. Kilka tygodni potrwało i udało się opanować sytuację jej zdrowia. Jesteśmy Bogu wdzięczni i będziemy przestrzegać rygorystycznie dyrektywy Lekarzy.

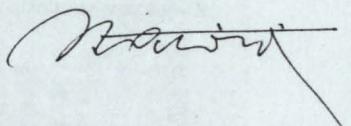
14 listopada br. na uroczystości z okazji Święta 11 Listopada Konsul Generalny Dr. Dobromir Dziewulak wręczył mi Pamiątkową Odznakę 34 Pułku Piechoty Armii Krajowej. Kilku innych Kombatantów też otrzymali z rąk Konsula Odznaczenia i Medale. W załączniku przesyłam kopię zaproszenia i 4 fotografie. Czwarta fotografia była zrobiona moim aparatem przez mego dziewięcio-letniego Wnuka Franciszka syna Jana.

Serdecznie dziękuje za Odznakę Panu i Zarządowi Głównemu Niepodległościowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej w Białej Podlaskiej.

Z okazji zbliżających się Świat, zycze Panu serdecznie, Wesołego Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku w Nowym Milenium.

Serdeczne pozdrowienia z poważaniem

Karol Zawilski

KONSULAT GENERALNY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
CONSULAT GÉNÉRAL DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE À MONTRÉAL

Nr akt: 12-99-09

Pan Karol Zawilski

2205, rue Lauzon

Val-David, JOT 2NO

Québec

Szanowny Panie,

Zapraszam serdecznie na uroczystość wręczenia Panu Odznaki Pamiątkowej 34 Pułku

Piechoty Armii Krajowej w 45-tą Rocznicę Przemianowania ZWZ na Armię Krajową podczas

Akademii z okazji Święta 11 Listopada, która odbędzie się w sali Kościoła Św. Michała przy
ulicy 5580 St. Urbain w dniu 14 listopada 1999 (niedziela) o godz. 14. Akademia będzie
poprzedzona Mszą Świętą w tym samym kościele o godz. 11.00.

Prosimy o telefoniczne potwierdzenie przybycia – telefon: (514) 937-9481

Z wyrazami szacunku,

Za Konsula Generalnego
A. Orzechowski
Artur Orzechowski
Konsul

był krobił napad na spółkę mieszczącą się w zatrudniony 19 tys. zł. Brali udział w "Gorzów" i "Szrawa". Obechli jest z nich Jobba Zdzisław Witorowicz.

Pyt. O co kogo dostaliście te piosenki, która posiadacie? Odp. Ja odpisałem te piosenki od jednego na stacji, który jest z przywilejami Młodych 166 Małczuk Bożan.

Po części z kim ostatnio mówiliście kontakty?

Ostatnio miałem kontakt z "Kukulką" i "Karasiem". Pyt. Jakie zadanie otrzymaliście ostatnio od "Kukulki" i "Karasar"?

Odp. Powiedział mi, abym przedstawiał z wykładem, o której poszła Fornec ze "Spolem" doレスy KKO i czy nie przekonująca ją uzupełnić do UB. Bo po sierciach my przyjedziemy i zrobiemy skok na Fornec, żeby naurzona jest na cel wyuszczenia "Toma" w Gdańsku.

Pyt. Oto powiedziele kim brał udział w napadzie na "Spolem" w Białej Podl. około 23 maja?

Odp. W napadzie na "Spolem" brał udział "Kukukuk" i ja tzn. Szymański Artur i zabraliśmy 180 tys. zł. z których ja otrzymał 5 tys. zł.

Pyt. Gdzie jeszcze brałisię udział w napadach?

Odp. Brałem jeszcze udział w napadzie w 45 r. na "Spolem" w Białej Podl., gdzie zabraliśmy 25 tys. zł. z których otrzymałem 3 tys. zł.

Pyt. Ato zrobili napad na drogę Jarowskiej na funkcji?

Odp. W tym czasie tego napadu ja byłem w areszcie. Po wyjściu 2 kwietnia mówili mi, że to zrobiliła bojówka "Jagda".

